

תכנית להכשרת מדריכים בכדורעף

מעודכנת לתאריך 14.5.2026

1. מטרת התוכנית:

- להכשיר מדריכים שיתמחו בהדרכת ילדים ובני נוער בכדורעף.
- להקנות מיומנויות והתנסויות בהוראה והדרכה.

2. תנאי קבלה לקורס:

על פי תנאי הקבלה כפי שמופיעים בתנאים להכרה במוסד/בבית ספר להכשרת מדריכים של מינהל הספורט.

3. מבחני כניסה:

המועמדים יידרשו לעבור ראיון אישי ומבחן מעשי.

4. מבחני גמר:

בוגר הקורס יידרש לעמוד במבחני גמר:
- מבחנים עיוניים (לימודי המדעים ובתורת הענף)
- מבחן מעשי (אימון המדריך).
ציון מעבר במבחן המעשי = 70 לפחות.
בוגר קורס שיעמוד בהצלחה במבחני הגמר ולאחר שהשלים את כל מחויבותו כמפורט בתכנית הענפית, יקבל תעודת מדריך כדורעף.
תעודת ההסמכה תינתן רק לחניך בעל תעודת מגיש עזרה ראשונה שהיא בתוקף נכון למועד מתן תעודת ההסמכה .

5. תכנית הלימודים כוללת 145 שעות כמפורט להלן:

- א. מדעים / עיוני - 50 שעות .
- ב. מעשי/ענפי - 95 שעות .

סה"כ : כ- 145 שעות

6. הערות:

- א. לתוכנית הכשרה זו יש להוסיף אם נדרש, את השעות להשלמת המבחנים העיוניים והמעשיים (על פי מס' החניכים).
- ב. במהלך קורס ההכשרה חייב המוסד לתת לכל חניך התנסות בהדרכה ואימון בשיעור של 3 התנסויות בנות 20 דק' לפחות כל התנסות. בה יזכה החניך למשוב מהמאמן המקצועי של הקורס על הדרכתו את הקבוצה.

א. תכניות לימודים עיונית - סה"כ 50 שעות לימוד

א.1. תורת האימון (23 שעות)

א.1.א. מטרות התכנית

הקניית ידע, הבנה ויישום לחניכי הקורס בנושאים הבאים:

1. תורת האימון ובנייה גופנית; מהו אימון ומהם גורמי הישג
2. גישות מתודיות, דידקטיות ופדגוגיות באימון ספורטיבי
3. אמצעים ודרכים לשיפור יכולת גופנית
4. שלבים בתכנון האימון
5. עקרונות העמסה והתאוששות
6. התפתחות ביולוגית ודרכים ואמצעים לפיתוח ולטיפול ספורטאים צעירים
7. מעקב ובקרה בתהליך אימונים ותחרויות/משחקים.

א.1.ב. מרצים:

מורשה ללמד את הנושאים לעיל מי שממלא את אחד מהתנאים הבאים לפחות:

1. מרצה בתחום תורת האימון, המאושר על-ידי מינהל הספורט להדרכה בקורסי מאמנים
2. מוסמך בקורס "התמחות בהוראת תורת האימון"
3. בעל תואר שני בחינוך גופני או בספורט או בפיזיולוגיה, בעל ניסיון מוכח של שלוש שנים לפחות בעבודה עם קבוצות תחרותיות.

א.1.ג. תכנית לימודים תורת האימון לקורס מדריכים:

מס'	הנושא	שעות	דגשים בנושאי הלימוד
1	תורת האימון – מבוא: <ul style="list-style-type: none"> • חשיבות הספורט והפעילות הגופנית • סוגי הספורט והפעילות הגופנית • הגדרה של אימון ספורטיבי והגורמים החשובים בו • מרכיבי ההישג • היבטים בולטים בתורת האימון 	2	עיוני מהו אימון ספורטיבי: בהתאם לסוג ולאופי האימון, הגיל, עקרון התקופתיות והצרכים הספורטיביים
2	גישות והיבטים מתודיים, דידקטיים ופדגוגיים בהדרכה בכלל ובהדרכת ילדים בפרט: <ul style="list-style-type: none"> • יעילות תהליך ההדרכה: תכנון מטרות לטווח קצר, בינוני וארוך • ארגון נכון של אימונים 	3	עיוני <ul style="list-style-type: none"> • דרכים וסגנונות הוראה בהתאם לגיל וליכולת הגופנית, הקוגניטיבית וההתפתחותית של הספורטאי • דוגמאות של מטרות קצרות וארוכות-טווח • ארגון נכון של האימון • גורמים המעודדים יעילות באימון
3	תהליך האימון והתחרות: <ul style="list-style-type: none"> • תהליך האימון ועקרונותיו • היבטים מתודיים של יחידת אימון ותכנונה • תהליכים ועקרונות של העמסה והסתגלות ביולוגית • עקרונות החימום כהכנה לאימון ולתחרות 	4	עיוני <ul style="list-style-type: none"> • מרכיבי העומסים: היקף, עצימות, תדירות, משך • עקרונות האימון: עומס יסף, רציפות, הכנה כללית וייחודית, פרטנות, הדרגתיות בהעמסה, גיוון, הסתגלות, השפעה מעוכבת, תמורה פוחתת, הפיכות

מס'	הנושא	שעות	דגשים בנושאי הלימוד
	<ul style="list-style-type: none"> תהליכי התאוששות ובנייה מחדש (אורח חיים) היבטים מתודיים ותכנון יחידת אימון, מבנה אימון 		
4	<p>התפתחות ביולוגית של הצעיר (ילד, נער) והשלכותיה על ספורט תחרותי</p> <ul style="list-style-type: none"> עקרונות של התפתחות ארוכת-טווח לפיתוח הספורטאי (LTAD) שלבים בקריירה של ספורטאי דרכים ואמצעים לפיתוח ולטיפול ספורטאים צעירים 	4	<p>עיוני</p> <p>לינק: Canadian Long-Term Athlete Development Framework</p> <p>הבחנה בין גיל ביולוגי לגיל כרונולוגי; דוגמאות מהשטח</p> <ul style="list-style-type: none"> הסיבות לצורך של מאמנים לדעת להבחין בין גיל ביולוגי לכרונולוגי, במיוחד בגיל ההתבגרות, וכיצד הדבר משפיע על יכולת האיתור והמיון של המאמן המלצה: פירוט של תכנית ה-LTAD ודגשים העומדים מאחורי כל שלב בתכנית ובחירת תכנית המותאמת לענף הספורט הספציפי
5	<p>אמצעים ודרכים לשיפור היכולת הגופנית:</p> <ul style="list-style-type: none"> חשיבות היכולת הגופנית מרכיבי היכולת הגופנית, הקואורדינטיבית והתנועתית: ✓ אימון סבולת 	5	<p>עיוני</p> <ul style="list-style-type: none"> יש לפרט כל מרכיב ומרכיב. מומלץ (במידת האפשר) לקשר בין מרכיבי הכושר לענפי ספורט המיוצגים בקורס. לדוגמה: בלימוד מרכיב

מס'	הנושא	שעות	דגשים בנושאי הלימוד
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ אימון כוח ✓ אימון מהירות ✓ אימון קואורדינציה ✓ אימון גמישות ✓ שיטות ואמצעי אימון 		<ul style="list-style-type: none"> • המהירות בענפי קרב יש לקשר לענף הספציפי. כנ"ל בלימוד מרכיב הסבולת (משמעותה להאצת ההתאוששות) • שיטות ואמצעי אימון שיילמדו בכל מרכיב ומרכיב
6	<p>מעקב ובקרה בתהליך אימונים ותחרויות/משחקים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • מבדקי יכולת בשדה • מעקב אנתרופומטרי וגופני (כללי) • התפתחות ההעמסה באימונים ובהישגים (תוצאות) <p>בחלק המעשי: הדגמת המבדקים והצגת המכשור העדכני והמתקדם למדידה + התייחסות למכשור ולאמצעים הקיימים באגודות הספורט</p>	4	<p>2 עיוני, 2 מעשי</p> <ul style="list-style-type: none"> • עקרונות מרכזיים בתהליך המעקב והבקרה • חשיבות המבדקים (על מה לשים את הדגשים) • כיצד אוספים את הנתונים ומנהלים אותם, דרכי עיבודם וניתוחם • אופן השימוש בנתונים ולמה נועדו (לדוגמה: האם גם לצורכי איתור ומיון או רק למעקב גופני?) • הצגת המבדקים
7	מבחן מסכם	1	עיוני
	סה"כ שעות לימוד	23	

מקורות לימוד מומלצים:

1. ד"ר בן מלך, א, (2020) "תורת האימון והתחרות/משחק בספורט התחרותי וההישגי" המכללה האקדמית וינגייט.
2. כהן, י, אשכנזי, י (2010) שיא הכושר. הכנה גופנית למשחקי כדור בגיל ההתבגרות, היבטים פיזיולוגיים והשלכות מעשיות
3. כהן, י, אשכנזי, י (2008) "השכלה תנועתית ספורטיבית רחבה"
4. ד"ר בן מלך, א, (2005) "תורת האימון והמשחק –כדורגל"
5. Istvan.B ,Richard.W ,Colin.H.(2013)."Long-Term Athlete Development" Human Kinetics
6. Vladimir M. Zatsiorsky.William J. Kraemer.Andrew C. Fry.(2020)." Science and Practice of Strength Training-3rd Edition" Human Kinetics
7. Michael.B.(2015)."New Functional Training for Sports Kindle Edition"
8. Tudor.B. Carlo.B.(2015)."Periodization Training for Sports -3rd Edition" Human Kinetics
9. Tudor.B,Carlo.B.(2018)."Periodization: Theory and Methodology of Training Hardcover". Human Kinetics
10. Zatsiorsky, V. (1996). "Theory and Practice of Strength Training". University of Pennsylvania.
11. Frederic,D. (2010). "Strength Training Anatomy". Human Kinetics.
12. Frederic.D.(2015) "Delavier's Women's Strength Training Anatomy Workouts Kindle Edition". Human Kinetics.
13. Michael.R,Robert.M.(2009)"Functional Testing in Human Performance 1st Edition" Human Kinetics.
14. David.H.F.(2018)."Assessments for Sport and Athletic Performance Paperback" Human Kinetics.
15. W Larry.K,Jack.W,David.L.C.(2019)."Physiology of Sport and Exercise 7th Edition". Human Kinetics
16. Carl.F, Peter.M, Carl.F.(2005)."Physiological Assessment of Human Fitness-2nd Edition
17. Brian.J.S, Steven.E.G, Brian.S(2006)."Sport Physiology for Coaches
18. Australian Institute of Sport ,Rebecca.T, Christopher.G.(2012).Physiological Tests for Elite Athletes-2nd Edition". Human Kinetics

מדעים ורפואת ספורט (14 שעות)

א.2.א. מטרות התכנית

הקניית ידע והבנה לחניכי הקורס בנושאים הבאים:

1. מדעי הספורט ואורח חיים נכון לספורטאי הצעיר
2. מבנה גוף האדם, תפקוד ביולוגי ופיזיולוגי והיבטים תזונתיים, תוך התייחסות לגיל ולהתפתחות הספורטאי הצעיר
3. דרישות פיזיולוגיות שונות ויישומן בתהליך האימון בהתאם לענף הספורט
4. פציעות ספורט אופייניות לענף הספציפי: מניעה, זיהוי, טיפול, שיקום ותרגול; הפניה לגורם מוסמך
5. עקרונות בסיסיים של אורח חיים בריא, תזונה, תוספים וסמים בספורט.

א.2.ב. תכנית לימודים זו רשאי ללמד מי שעומד בכל התנאים הבאים:

מורשה ללמד את הנושאים לעיל מי שממלא את אחד מהתנאים הבאים לפחות:

1. מרצה בתחומי הפיזיולוגיה ו/או האנטומיה, המאושר על-ידי מינהל הספורט להדרכה בקורס מאמנים ומדריכים
2. בעל תואר אקדמי בפיזיולוגיה ו/או בקינזיולוגיה ו/או בפיזיותרפיה
3. בעל תואר שני בחינוך גופני במסלול מדעי החיים, בעל ניסיון מוכח של שלוש שנים לפחות בליווי ספורטאים הנוטלים חלק בתחרויות
4. רופא ספורט
5. רופא בעל ניסיון מוכח של שלוש שנים לפחות בליווי ספורטאים תחרותיים.

א.2.ג. תכנית לימודים מדעים ורפואת ספורט לקורס מדריכים :

מס'	נושאי הלימוד	שעות	דגשים בנושאי הלימוד
1	<p>מדעי הספורט – כללי:</p> <ul style="list-style-type: none"> • מדעי הספורט כגון אנטומיה, פיזיולוגיה, פסיכולוגיה, ביומכניקה וביוכימיה, שנועדו לפתח ידע והבנה כיצד ניתן להביא לשיפור של ביצועים ספורטיביים • שילוב של מדעי הספורט וטכנולוגיה והקשר שלהם לביצועי ספורט, בריאות ורווחה 	1	<p>עיוני</p> <p>הקשר בין החומר הנלמד בסעיף זה ובין ענף הספורט המיוצג בקורס</p>
2	<p>אנטומיה כללית:</p> <p>מבנה ותפקוד העצמות, המפרקים, השרירים, הלב והריאות.</p> <p>פיזיולוגיה: מסלולי אספקת האנרגיה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • שלושת מסלולי אספקת האנרגיה (אנאירובי אלקטי, אנאירובי/אירובי לקטי) • הבדלים בין המסלולים מבחינת רמת הספק, עבודה ותוצרי לוואי. יש לשלב אל תוך יישום נושאי האנרגיה מבנה ותפקוד מערכות הגוף. לדוגמה: <ul style="list-style-type: none"> ▪ את היחידה המוטורית ומבנה ותפקוד השריר הלב ניתן ללמד עם מסלול אספקת האנרגיה אירובית. <p><u>הערה:</u> בנושא זה יש להתייחס להבדלים בין בנים ובנות</p>	6	<p>עיוני.</p> <p>הקשר בין החומר הנלמד לבין ענף הספורט הספציפי המיוצג בקורס</p>

מס'	נושאי הלימוד	שעות	דגשים בנושאי הלימוד
3	גדילה והתפתחות: <ul style="list-style-type: none"> גיל כרונולוגי וגיל ביולוגי התפתחות הספורטאים הצעירים השוואה בין המינים הערה: בנושא זה יש להתייחס להבדלים בין בנים ובנות	2	עיוני <ul style="list-style-type: none"> המושגים גיל כרונולוגי וגיל ביולוגי בהתייחס לטיפוח ספורטאים צעירים איתור ומיון ספורטאים תוך התייחסות להבדלים בין בנים לבנות תיאום בין המרצה לרכז המקצועי של הקורס
4	אורח חיים נכון לספורטאים צעירים - 4 ש', עיוני התייחסות ספציפית לספורטאים צעירים		
	תזונת הספורטאי הצעיר כחלק מאורח חיים בריא - Food First Approach. עקרונות של התאמת תפריט למצבים משתנים ולעיתוי אימונים ותחרויות (גדילה, סדר יום עמוס, סוג האימון ועצימותו, תזונה בתחרויות)	3	עיוני <ul style="list-style-type: none"> דרישות תזונתיות והמלצות לצריכת נוזלים על-פי ענפי ספורט (משפחות ענפים) * המלצה: הזמנת מרצה אורח המומחה בתחום תזונה לספורטאים
	משק הנוזלים: חשיבותו והנחיות להידרציה מיטבית		
	מאזן האנרגיה: מרכיבי ההוצאה האנרגטית היומית בדגש על אספקת אנרגיה לצורכי גדילה והתפתחות מיטביות		
	דרישות ייחודיות של מיקרונוטריאנטים (ויטמינים ומינרלים) בקרב ספורטאים צעירים: ברזל, חומצה פולית, סידן, ויטמין D		

מס'	נושאי הלימוד	שעות	דגשים בנושאי הלימוד
	שינה: <ul style="list-style-type: none"> תפקידיה בכלל ובביצועים אתלטיים בפרט, השפעותיה ותרומתה בביצועים אלה איכות ומשך זמן השינה של ספורטאים צעירים - ילדים ומתבגרים. 	1	עיוני דרישות והמלצות שינה על-פי ענפי הספורט (משפחות ענפים)
	היגינה: <ul style="list-style-type: none"> משמעותה והשפעותיה על הבריאות ואורח החיים של הספורטאי פירוט הפעולות שמבצע הספורטאי כדי לשמור על היגינה 		עיוני
5	מבחן מסכם	1	
	סה"כ שעות לימוד	14	

מקורות לימוד מומלצים:

1. "פעילות גופנית לילדים בבריאות ובחולי" (2008) פרופ' אלון אליקים, ד"ר דן נמט
2. "אנטומיה ופיזיולוגיה של גוף האדם" (2019) אריאלה זוסמן
3. "אורתופדיה" ד"ר ערן תמיר (2011)
4. "גוף האדם – אנטומיה, פיסיולוגיה ופתלוגיה" ד"ר ערן תמיר (2010)
5. "האנטומיה של התנועה" (2019) אלפונס טרשל
6. "כושר גופני, רקע פיזיולוגי, שיטות אימון ודרכים לפיתוח הכושר הגופני" (2005) – מקל.
7. "הפיזיולוגיה של המאמץ – היבטים תיאורטיים ויישומיים בתחומי הכושר הביצוע הגופני והשמירה על הבריאות" (2003) – נייס, שחר, ענבר.
8. "פיזיולוגיה כללית ופיזיולוגיה של המאמץ" (2004) – שגיב מ.
9. "כושר וגוף" (2003) – ד"ר מיכה קניץ.
10. "מרשם אישי לאימון גופני ולבריאות" (2011) שחר נייס, ד"ר נעמה קונסטנטיני
11. "קינזיולוגיה - מקראה" (2008) משה שחר
12. "תזונה לספורטאים – המדריך השלם, לספורטאים מקצועיים, חובבים ומתאמנים" (2010) אניטה בין
13. "תזונה פרי מחשבה – כרך א" (2014) אילנה
14. "עוצמות חדשות" (2006) ד"ר איתי זיו
15. Istvan.B ,Richard.W ,Colin.H.(2013)."Long-Term Athlete Development"
Human Kinetics
16. Robert.M, Claude.B, Oded.B.O, (2003)"Growth, Maturation, and Physical Activity-2nd Edition". Human Kinetics
17. Clare E.. (2019)."Functional Anatomy for Sport and Exercise" Routledge
18. ACSM's exercise Testing and Prescription, (2018), Madeline P Bayles, Ann Marie Swank, American College of Sports Medicine
19. W Larry.K,Jack.W,David.L.C.(2019)."Physiology of Sport and Exercise 7th Edition". Human Kinetics
20. Roger.B(2014).. "Introduction to Sports Biomechanics: Analysing Human Movement Patterns (English) 3rd".Routledge
21. Leslie.B.(2009)"Sport Nutrition for Coaches". Human Kinetics
22. Heather.M.(2016)."Fueling Young Athletes". Human Kinetics
23. David.R..M, Neil.C.(2015)."Drugs in Sport - 6th". Human Kinetics
24. Peter.M.M.(2020)"Biomechanics of Sport and Exercise 4th Edition". Human Kinetics

פסיכולוגיה של הספורט (13 שעות)

א.3.א. מטרות התכנית

הקניית ידע והבנה לחניכי הקורס בנושאים הבאים:

1. תיאוריות בפסיכולוגיה, הקשר שלהן לספורט והשפעתן על ביצועים ספורטיביים
2. השפעה של גורמים פסיכולוגיים: היבטים התנהגותיים/קוגניטיביים וגופניים ומעורבותם בביצועים בספורט ובפעילות גופנית
3. עירור ושימור מוטיבציה (כלים ליצירת מוטיבציה) אצל ספורטאים
4. ההשפעה הפסיכולוגית על שלבי האימון בתהליך ההתבגרות של הספורטאי
5. עקרונות, אסטרטגיות וטכניקות הדרכה יעילות בתהליך האימון
6. חשיבות הנושא של "שמירה על הילד": כיצד יכול המדריך להבטיח שהספורטאי יישאר מוגן ובטוח
7. ערכי התנהגות, חינוך וחברה, הבאים לידי ביטוי בספורט, וכיצד להיעזר בספורט כדי לרכוש אותם.

א.3.ב. מרצים:

מורשה ללמד את הנושאים לעיל מי שממלא את אחד מהתנאים הבאים לפחות:

1. מרצה בתחום הפסיכולוגיה של הספורט בקורסים להכשרת מאמנים ומדריכים על-פי חוק הספורט
2. בעל תואר אקדמי בפסיכולוגיה של הספורט
3. בעל תואר אקדמי בפסיכולוגיה וניסיון מוכח של שנתיים לפחות בעבודה עם ספורטאים תחרותיים.

א.3.ג. תכנית לימודים פסיכולוגיה בספורט לקורס מדריכים

מס'	נושאי הלימוד	שעות	דגשים בנושאי הלימוד
1	<p>מבוא לפסיכולוגיה של הספורט:</p> <ul style="list-style-type: none"> • רקע, היסטוריה, גישות שונות • תיאוריות בפסיכולוגיה והקשר שלהן לספורט: <ul style="list-style-type: none"> ✓ תיאוריות דינמיות ✓ תיאוריות התנהגותיות ✓ תיאוריות הומניסטיות 	2	<p>עיוני</p> <ul style="list-style-type: none"> • אפקט התחרות אל מול התוצאה - מטריפלט (1989) ועד היום • תיאוריות בפסיכולוגיה: ✓ דינמית - פרויד (המודל הטופוגרפי והמודל המבני) ✓ התנהגותית - סקינר ופבלוב ✓ קוגניטיבית התנהגותית - אליס ✓ הומניסטית - רוג'רס
2	<p>יחסי גומלין: מאמן-ילדים-הורים</p> <ul style="list-style-type: none"> • כיצד משפיע ההורה על פעילות ילדו? • הקשר בין המדריך להורה והשפעתו על פעילות הילד • כיצד ניתן לסייע להורים להפוך את מעורבותם לחיובית ותורמת? 	1	<p>עיוני</p> <ul style="list-style-type: none"> • הימנעות מהנחיות וממסרים סותרים על-ידי המאמן וההורים, המקשים על הילד ופוגעים ביכולת הריכוז שלו וביצועיו. זאת כיוון שהם הדמויות הבולטות בחייו ובעלות הסמכות המשמעותית ביותר עבורו • חלוקת תפקידים נכונה בין מאמנים להורים. מדובר באינטרס משותף וחשוב ביותר, המאפשר לספורטאי להתרכז באימון/תחרות • הימנעות מציפיות גבוהות של ההורים, המגבירות את הלחץ על הילד ועלולות לפגוע בתפקודו וביצועיו, ותפקיד המאמן בהקשר זה
3	<p>שיפור יכולת הביצוע - אימון מנטאלי:</p>	2	<p>עיוני</p>

מס'	נושאי הלימוד	שעות	דגשים בנושאי הלימוד
	<ul style="list-style-type: none"> • היבטים קוגניטיביים בספורט וזיהוי דפוסי חשיבה קוגניטיביים • אימון בזיהוי דפוסי חשיבה לא פונקציונליים והחלפתם בדפוסים פונקציונליים • שליטה בעוררות באמצעות טכניקות ויסות רגשיות; דימוי חזותי; הצבת מטרות • אימון התנהגותי לשינוי דפוסי התנהגות דיספונקציונליים, כולל תרגול מעשי. • התמודדות מול כישלונות והצלחות 		<p>תיאוריה קוגניטיבית והתנהגותית ולמידת כלים מתחום ה-CBT</p> <ul style="list-style-type: none"> • אימון קוגניטיבי: <ul style="list-style-type: none"> ✓ זיהוי אמונות יסוד של הספורטאי – באיזו מידה הוא מאמין ביכולתו להתמודד בהצלחה עם אתגרים ✓ כיצד הוא מתייחס לקושי ו/או לכאב ✓ תפיסת העולם שלו לגבי עצמו ולגבי העולם ('אני תמיד חייב להצליח'; 'אסור לי אף פעם להיכשל') ✓ האם דפוסי החשיבה מקדמים את הספורטאי? החלפתם בדפוסי חשיבה יעילים. • אימון התנהגותי: חשיפה למצבים ולסימולציות מעוררי חרדה
4	<p>התפתחות של ספורטאים צעירים</p> <ul style="list-style-type: none"> • צמיחה והתפתחות של ספורטאים צעירים • אימון ילדים ומתבגרים • דגשים באימון ילדים ובני נוער על-פי: <ul style="list-style-type: none"> ✓ שלבי התפתחות רגשיים/קוגניטיביים ✓ אפיוני הגיל והתאמתם לענפי ספורט השונים 	2	<p>עיוני</p> <p>מאפיינים ודגשים על-פי גיל</p>
5	<p>הגנה על הספורטאי הצעיר (התמקדות בהיבטים פסיכולוגיים של פגיעות בספורט):</p>	2	<p>עיוני</p> <p>המלצה: הזמנת מרצה אורח המומחה בתחום</p>

מס'	נושאי הלימוד	שעות	דגשים בנושאי הלימוד
	<ul style="list-style-type: none"> מה זו פגיעה/התעללות? אילו סכנות קיימות בעולם הספורט? הטרדות מיניות מקומם של המאמנים והמדריכים בהגנה על ילדים 		
6	ערכים בספורט: <ul style="list-style-type: none"> אתיקה וערכים המוקנים על-ידי הספורט בניית קוד אתי לגבי אלימות בספורט 	2	עיוני המלצה: הזמנת מרצה אורח המומחה בתחום
7	אימון ילדים בעלי צרכים מיוחדים: עודף משקל, הפרעות אכילה, דימוי עצמי נמוך, בעיות קשב וריכוז, ADHD ועוד	1	עיוני מאפיינים וכלים לפעילות
8	מבחן מסכם	1	
	סה"כ שעות לימוד	13	

מקורות לימוד מומלצים

1. יערון, מ. (2002). "פסיכולוגיה- מקראה לקורסי המדריכים". הוצאת ביה"ס למאמנים ע"ש נט הולמן, מכון וינגייט. נתניה. (חובה)
2. פסיכולוגיה בספורט והקשרה לביצוע מיטבי (2008) רעיה אור, שרגא שדה.
3. Thelma S.H,Alan.L. S,Thelma.S.H.Alan.L.S,(2019) "Advances in Sport and Exercise Psychology 4th Edition PDF". Human Kinetics
4. John.P.(2016) "Sports Psychology - A Complete Introduction". Teach Yourself
5. Costas.I.K, Peter.T.(2010)"Inside Sport Psychology". Human Kinetics
6. Damon.B, Thomas.D.R (2008) "Sport Psychology for Coaches First Edition" Human Kinetics
7. Rainer.M.(2012)"Successful Coaching 4th Edition, Kindle Edition" Human Kinetics
8. Bompa, T. (2018,). Integrated Periodization in Sports Training & Athletic Development. Meyer& Meyer Sports.
9. Blumenstein, B., & Orbach, I. (2012a). Mental Practice in Sport: Twenty Case Studies. Hauppauge, NY: Nova Science Publishers (174pp.) ISBN: 978-1-62100-324-3.
10. Blumenstein, B., & Orbach, I. (2012b). Psychological Skills in Sport: Training and Application, Hauppauge, NY: Nova Science Publishers. ISBN: 978-1-62081-640-0.
11. Blumenstein, B., & Weinstein, Y. (2010). Psychological Skills Training: Application to Elite Sport Performance. Grand Rapids, MI: Ultimate Athlete Concepts (128pp.) ISBN: 0-9817180-8-6.
12. Blumenstein, B., Lidor, R., & Tenenbaum, G. (Eds.) (2007). Psychology of Sport Training. Oxford, UK: Meyer & Meyer Sports (236 pp.) ISBN: 978-1-84126-202-4
13. Blumenstein, B., Orbach, I., Aaron, R., Weinstein, Y., & Moran, D. (2017). The effect of biofeedback training on anxiety in physical education teachers. MOJ Yoga & Physical Therapy, 2(3), 00022. DOI:10.15406/mojypt.2017.02.00022
14. Blumenstein. B., & Orbach, I. (2016). Mental preparation to Olympic Games: International Perspective. Elite Sport, July, 7, 60-64.
(Hebrew).

ב. תכנית לימודים ענפית/מעשית – 95 שעות

	תחום	נושאי לימוד	הרצאות - מצגות וידאו	הדגמות מעשיות	תרגול מעשי	סה"כ שעות
1	פילוסופית האימון	<p>תפקיד המדריך :</p> <ul style="list-style-type: none"> • מודל לחיקוי, מנהיג, יועץ, תומך, חבר, חונך, מנחה, מעודד מוטיבציה, מארגן, מתכנן, מעריך יכולות • תקשורת עם ההורים • אמונות ועקרונות, יעדי האימון, סגנון האימון 	5			5
3	טכניקה וטקטיקה אישית	<p>רכישת מיומנויות/טכניקה – עלית לפנים ולאחור, תחתית, מכת פתיחה מכל הסוגים, הרצה והנחתה מכל העמדות וכל הקצבים, חסימה יחיד, זוגי, שלשה, זוויות הגנה בכל העמדות</p> <p>קבלת מידע וקבלת החלטות בביצוע מוטורי</p> <p>אמון תפקודי: מגיש, תוקפים/חוסמים, ליברו</p> <p>קבלת מידע וקבלת החלטות במשחק</p>			12	12
4	טקטיקה קבוצתית	<p>הרכבים קבוצתיים בסיסיים – 5/1, 4/2, 6/2</p> <p>מבנים, שיטות וטקטיקות: 2X2; 3X3; 4X4; 6X6</p> <p>מעבר להתקפה מקבלת מכת פתיחה</p> <p>מעבר להתקפה מהגנה</p>			2	2
					4	4
					2	2
					2	2

תחום	נושאי לימוד	הרצאות - מצגות וידאו	הדגמות מעשיות	תרגול מעשי	סה"כ שעות	
5	תורת האימון והכושר הגופני בענף הכדורעף	<p>במסגרת נושא זה יידונו:</p> <p>הקשר בין מטרות האימון, שיטות האימון, סוגי התרגול והדרישות הפיזיולוגיות, תוך התאמתם לאופי הפעילות בענף הכדורעף ואפיון הספורטאים.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ניתוח דרישות הענף מבחינה פיזיולוגית: עצימות, משך, תדירות ונפח הפעילות, והשלכותיהם על תכנון האימון . • זיהוי המסלולים האנרגטיים הדומיננטיים בענף ושיפור תפקודם במסגרת האימון השוטף . • התאמת שיטות ואמצעי אימון לפיתוח ושימור יכולות גופניות באמצעות עבודה עם כדור ובמצבים משחקיים אופייניים לענף . • מרכיבי הכושר הגופני והיכולות הקואורדינטיביות הדומיננטיות בכדורעף (כוח מתפרץ, מהירות תגובה, זריזות, ניתור, תיאום עין-יד ועוד) ודרכי פיתוחם . • אמצעים ושיטות אימון ספציפיים לענף לפיתוח יכולת אירובית ואנאירובית בהקשר למשחק 	4	5	10	19
		<p>תרגול מעשי + אימון המדריך מומלץ מרצה מומחה בתחום הנלמד מענף הכדורעף</p> <ul style="list-style-type: none"> • הצגת הפרופיל הפיזיולוגי של הספורטאי בענף הכדורעף, דיון בנושא והתייחסות לניתוחי תנועה שונים (Motion Analysis) • הצגת הנתונים המדעיים הקיימים בספרות המקצועית <p>* מומלץ מרצה מומחה בענף הכדורעף</p>				

	תחום	נושאי לימוד	הרצאות - מצגות וידאו	הדגמות מעשיות	תרגול מעשי	סה"כ שעות
		<ul style="list-style-type: none"> חשיבות החימום – 1 עיוני, 2 מעשי משחקי הכנה – 2 מעשי . התאמות באימון בהתאם למאפייני אוכלוסייה, לרבות הבדלים בין בנים ובנות. 				
6	פציעות ספורט	<p>פציעות ספורט (ידע כללי):</p> <ul style="list-style-type: none"> זיהוי של פציעות ספורט שכיחות בענף הכדורעף. זיהוי סיכונים/רגישות הפניה לאבחון (במידת הצורך) תרגול מניעה, המסייע להפחתת פציעות ספורט אפשריות (חשיבותה של תכנית למניעת פציעות) <p>* בנושא זה יש להתייחס להבדלים בין בנים ובנות</p>	3		3	מומלץ מרצה מומחה בתחום הנלמד מענף הכדורעף
7	פדגוגיה ומתודיקה באימון הכדורעף	<p>ניהול ואימון קבוצת כדורעף -</p> <p>החניכים בקורס המדריכים יקבלו הסבר תיאורטי ובו סל מוצרים ודוגמאות של כיצד יש לנהל אימון כדורעף בצורה המיטבית. מתוכו הם יבחרו את דרך העבודה הטובה ביותר מבחינתם.</p>	7	4	16	27

	סה"כ שעות	תרגול מעשי	הדגמות מעשיות	הרצאות - מצגות וידאו	נושאי לימוד	תחום	
<p align="center">מומלץ עבודה בסדנאות</p> <p>מומלץ מרצה מומחה בתחום הנלמד מענף הספורט הרלוונטי</p>					<p>החניכים יקבלו משימות מעשיות מוגדרות של סוגי תרגילים אותם יצטרכו להעביר בעזרת החניכים האחרים בקורס בהתאם לעקרונות וסל המוצרים שקיבלו.</p> <p>המשימות שיינתנו לחניכים יכללו נושא אחד (תרגיל אחד מהחלק מכין/עיקרי/מסכם בכל הדגמה כל חניך יתרגל 3 משימות שונות במסגרת הנושא</p> <ul style="list-style-type: none"> • שליטה בטכניקות/מיומנויות הוראה/הדרכה. • תכנון האימון – החניכים יקבלו הדרכה כיצד יש לתכנן בפועל יחידת אימון כתובה. • פתיחה וסיום האימון – דרכים ושיטות לתחילתו וסיומו של אימון • בנייתו ע"פ תהליך הדרגתי – בניית האימון בצורה הדרגתית ע"פ מטרות, יצירת קשר בין מטרת האימון לכל שלבי התרגול בפועל • תפקיד המאמן – הגדרה מראש של תפקיד המאמן בכל אימון בהתאם לנתונים בשטח (מטרות האימון, סוג התרגול, גודל הקבוצה, רמה, כמות העוזרים, ציוד וכו) 		

	סה"כ שעות	תרגול מעשי	הדגמות מעשיות	הרצאות - מצגות וידאו	נושאי לימוד	תחום	
					<ul style="list-style-type: none"> • עמדת המאמן – הדגשת חשיבותה של עמדת המאמן ברמה התיאורטית והפיזית – הלבוש, ההופעה, הדיוק, היכן הוא ממקום בכל שלב באימון, מול מי הוא מדבר, שפת הדיבור טכניקות של שליטה בקול ועוד • אופן העברת החומר – בחירה מראש תכנון וביצוע של אופן העברת התרגול ודגשי העבודה לכל תרגול ע"פ מטרות • משוב אישי וקבוצתי – חשיבה ותכנון של אופן העברת המשוב האישי והקבוצתי, תדירות מתן המשוב, עצירה ואו אי עצירה של התרגול לצורך מתן משוב, התאמת המשוב לאופי השחקנים בקבוצה • ניצול זמן האימון – תכנון וביצוע אפקטיבי של זמן האימון נטו של כל שחקן בהתחשב ברמת, אופי, כמות שחקנים, תנאים פיזיים וכו 		

	סה"כ שעות	תרגול מעשי	הדגמות מעשיות	הרצאות - מצגות וידאו	נושאי לימוד	תחום	
					<ul style="list-style-type: none"> • חלוקה לקבוצות עבודה – חלוקה הגיונית לקבוצות ע"פ שיקולי עבודה ומטרות, בחירת בניית הקבוצות ע"פ תכנון האימון (זוגות/שלושות וכו) ומיעוט ככל הניתן בשינוי מבנה הקבוצות לאורך האימון • שליטה בקצב האימון – המדריך ילמד כיצד לשלוט בקצב האימון בצורה מיטבית בעצמו ואו ע"י שימוש בעוזרים ואו ע"י שימוש בשחקנים כמתרגלים. הכל בהתאם למטרות האימון • אפקטיביות מקסימלית של כל תרגול – המדריך ילמד לתכנן ולבצע תרגול שיפיק את המקסימום מפרק הזמן המוקצב • היחס בין עבודה למנוחה בתוך האימון – המאמן ילמד לתכנן מראש ולקחת בחשבון את חלוקת העומס באימון בהקשר של זמני העבודה מול זמני המנוחה בהתאם למטרות האימון 		

	תחום	נושאי לימוד	הרצאות - מצגות וידאו	הדגמות מעשיות	תרגול מעשי	סה"כ שעות
		<ul style="list-style-type: none"> תרגול בפועל של החניכים כמאמנים תוך מתן משוב – רוב שעות בסעיף זה יוקדשו לתרגול בפועל של החניכים בקורס באימון קבוצות עבודה בגודל משתנה בתכנון וביצוע של תרגילים תוך מתן משוב של רכז המקצועי של הקורס 				
	מקורות מידע והתפתחות מקצועית	דרכים ואמצעים לחיפוש מקורות מידע מקצועיים בענף הכדורעף יש להדגיש את חשיבות ההתפתחות המקצועית של המאמן לאורך השנים	2			2
8	מדידה והערכה	יכולת פיזית, טכנית, קבוצתית			2	2
9	מבחנים	בכתב, בעל פה			2	2
10	מבחן הדרכה מעשי	אימון לדוגמא ע"פ העקרונות שנלמדו			2	2
11	סדנת צפייה	<ul style="list-style-type: none"> עפ"י הנוהל המפורט בנספחים 1 ו-2 בקורס המדריכים יתקיימו 2 סדנאות צפייה 2.5 שעות לכל סדנה 		5		5
			21	14	60	95

ג. דרך ההוראה:

1. פרונטאלי.
2. הוראת עמית.
3. ניתוח מיומנויות בקבוצות תרגול.
4. שימוש במולטימדיה בניתוח מצבי משחק.

ד. דרישות:

במישור המעשי:

1. יכולת הדגמה של מיומנויות מוטוריות.
2. יכולת אבחון של מיומנויות מוטוריות ושל מצבי משחק.
3. מיומנויות הוראה ספציפיות. (ארגון לומדים; ארגון למידה)

במישור האבחון:

1. ניתוח מיומנויות מוטוריות לפי מרכיבים קריטיים בביצוע.
2. הערכת מצבי אמון ומצבי משחק

במישור העיוני:

1. ידיעת חוקי המשחק ואפיוניו
2. ידע והבנה של פעולות מוטוריות, טקטיקה אישית וטקטיקה קבוצתית.
3. שלבים מתודיים באמון הכדורעף בגילאים צעירים.

ה. מבחנים:

1. מבחנים מעשיים: הדגמה; יכולת ביצוע, יכולת משחק.
2. מבחנים עיוניים.
3. אמון המדריך

ו. מרכיבי הציון:

1. מבחן מעשי - 40%

מבחני יכולת : ביצוע מיומנויות מוטוריות (אובייקטיבי/סובייקטיבי) - 30%

יכולת משחק (התמצאות במשחק- 6X6) - 10%

2. מבחן עיוני - 40%

3. יכולת הדרכה - 20%

רשימת מקורות:

1. FIVB (2008) Mini Volleyball Handbook
2. FIVB (2016) Coaches Manual1
3. FIVB (2017) Coaches Manual 2
4. Grozdanovic, S.J,Marinkovic,A.,M., Grozdanovic,L.,J (2003), Volleyball for boys & girls, Meyer & Meyer Sport, Aachen
5. Pittera, C., Pedata, P., Pasqualoni, P.,(2010), Pallavolo – dentro il movimento 2, Federazione Italiana Pallavolo Via Vitorchiano, (00189) 107-109Roma
6. Zelinger, A. (1986). Arie Selinger's Power Volleyball. St.Martin's Press, New York.
7. The influence of a special technique for developing coordination abilities on the level of technical preparedness and development of psycho-physiological functions of young volleyball players 14-16 years of age. Kosina, Z., Goloborodko, Y., Boichuk, Y., Sobko, I., Repko, O., Bazilyuk, T., Prokopenko, Ir., Prokopenko, Iv., Prokopenko, A., Tararaka, N., Osiptsov, A., Kostiukevych, V., Guba, A., Trubchaninov, M., Poliansky, A., Rostovska, V., Drachuk, A., Statsiuk, I.
Published in Journal of Physical Education and Sport (2018)
8. Optimization of specific training in volleyball for juniors
9. individual training control and intervention in young elite volleyball athletes. Fleddermann, M.-T., Heppe, H., Eils, E., Zentgraf, K. Published in Just play it - "Innovative, international approaches to games" (2016)
10. Analysis of setting efficacy in young male and female volleyball players. Gonzalez-Silva, J., Moreno Domínguez, A., Fernandez-Echeverria, C., Claver Rabaz, F., Perla Moreno Arroyo, M.Published in Journal of Human Kinetics (2016)
11. Optimization of specific training in volleyball for juniors . Cojocar, A. M., Cojocar, M. Published in Science, Movement & Health (2017)

12. Small-sided games vs. instructional training for improving skill accuracy in young female volleyball players. Trajkovic, N., Kristicevic, T., Sporis, G.
Published in Acta Kinesiologica (2017)
13. The significance of the tactical training of volleyball players of different skill levels in their play activities . Artemenko, B. O. Published in Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports (2014)

נספח 1 - סדנת צפייה באימון - קורס מדריכים בספורט תחרותי

1. סדנת הצפייה בתהליך ההכשרה

סדנת הצפייה מהווה מרכיב משמעותי בתהליך ההכשרה של קורס מדריכים בענפי הספורט התחרותיים ונועדה לחזק את החיבור בין הידע הנרכש בקורס לבין היישום המעשי בשטח, כחלק מתהליך להכשרת מדריכים מקצועיים, אחראיים ובטוחים בעבודתם.

2. מטרת הסדנה

מטרת סדנת הצפייה, לאפשר לחניכי קורס המדריכים צפייה מודרכת באימון המועבר על-ידי מדריך/מאמן מוסמך, לצורך התרשמות וניתוח מקצועי של תהליכי אימון מתודיים ותהליכים מעשיים מקצועיים, בהתאם לסטנדרטים של ענף הספורט. כמו כן הסדנה תעודד חשיבה ביקורתית ושיח מקצועי על דמות ותפקיד המאמן ותסייע למדריך לקבל ולגבש כלי הדרכה שיתרמו להצלחתו כמדריך.

3. אופן ביצוע:

בקורס המדריכים יתקיימו 2 סדנאות צפייה הכוללים ארבעה חלקים כ"א.
חלק ראשון – מפגש מקדים עם המאמן בה יוצגו נושא ומטרות האימון וסיבה לבחירתן ומאפייני הקבוצה.
חלק שני - צפייה באימון למשך 60-75 דק. במהלך הצפייה ימלאו החניכים דו"ח צפיה מובנה. חלק שלישי - בתום הצפייה תתקיים שיחה פתוחה עם המאמן הקבוצה בה יציג סיכום האימון ויענה על שאלות החניכים.

חלק רביעי - דיון פתוח עם המאמן המקצועי של הקורס המתבסס על דף הצפייה בהתייחס לשני המרכיבים העיקריים של הצפייה: המתודיקה- ניהול האימון והמקצועיות - הצד המקצועי של האימון.

- הערה: הסדנה אינה מהווה הערכה אישית של המאמן הנצפה, אלא כלי למידה והכשרה עבור חניכי הקורס, תוך שמירה על שיח מקצועי, מכבד.

4. הנחיות לחניכים: החניכים יתמקדו בצפייה בהיבטים המפורטים:

א. ניהול האימון

- התקשורת של המאמן
- שימוש בחיזוקים.
- שמירה על בטיחות באימון
- ארגון האימון ואופן הדרכה
- שפה מתודית
- שפה ושמירה על מוגנות החניכים

ב. מקצועיות

- ניצול זמן האימון – זמן פעילות
- התאמת האימון לרמת הספורטאים
- גיוון ויצירת עניין
- משוב ותיקון שגיאות
- שימוש בשפה מקצועית

ג. הערות להתנהלות בזמן הסדנא

- החניכים יהיו קרובים בטווח שמיעה למאמן המדגים.
- יש להחזיק את דף הצפייה "בפולדר" כדי שניתן יהיה לרשום הערות.
- יש לשמור זמן משמעותי של לפחות חצי שעה לחלק הרביעי – דיון עם המאמן המקצועי.

5. הנחיות למאמן המקצועי

סדנת הצפייה היא חלק מתהליך ההכשרה שמתחיל כבר מהיום הראשון של הקורס. הסדנה תתבצע לאחר שהחניכים התנסו באימוני מדריך בקבלת משוב מקצועי ומתן משוב עמיתים. הערות:

- בחירת המאמנים המדגימים: מאמנים מעוררי השראה בעלי תקשורת חיובית ויכולת אימון גבוהה אשר מבינים ומחויבים לתהליך.
- המאמנים המדגימים יקפידו לפתוח את האימון בשיחה, להבליט מתודיקת אימון ברורה (הכוללת בין השאר הדגמות ומשובים) איכות מקצועית (הכוללת שימוש במונחים) ולזמן לחניכים הזדמנויות צפייה משמעותיות של מהלכי אימון חשובים ורלוונטים לתהליך ההכשרה.
- בחירת קבוצת ההדגמה – גיל ורמה מקצועית רלוונטיים להרשאות דרגת המדריך. מספר חניכים אופייני לענף.
- נושאי האימון הנבחר: יש לבחור נושא המאפשר הזדמנויות צפייה בהם יוכל החניך לממש את הנדרש בדף הצפייה המפורטים בסעיף 4 (א-ב)
- הנחיות לדיון וסיכום הצפייה (ראו סעיף 3 חלק שלישי ורביעי) – יש לאפשר שיחה פתוחה ולעודד את החניכים לשאול שאלות ולהביא לדיון הערות שעלו במהלך הצפייה.

6. תוצרי למידה ומיומנויות נרכשות

- החניך יזהה את גישת המאמן והתקשורת שלו בניהול האימון.
- החניך ידע לזהות את מידת מוגנות הספורטאים באימון.
- החניך יזהה כלים מתודיים (שיטות ואמצעי הדרכה) לארגון האימון בהם השתמש המאמן
- החניך יחשף לשפה מקצועית ושימוש במונחים מקצועיים.

- החנך יזחה את מרכיבי האימון (נושאים) וידע לקשר בין מטרות האימון, מערך האימון והביצוע בפועל בהתאם לצרכי הקבוצה כפי שהוצגו.
- החניך יטפח חשיבה רפלקטיבית וביקורת מקצועית בונה, כחלק מתהליך הלמידה וההתפתחות המקצועית.
- החניך יפיק תובנות יישומיות לעבודתו העתידית כמדריך.

נספח 2 - דף צפייה – סדנת צפייה באימון

קורס הכשרת מדריכים בענף ספורט תחרותי

1. פרטי הסדנה

שם ומשפחה חניך/ה	תאריך	שעה
מוסד ההכשרה	ענף ספורט	מסגרת האימון (מועדון/נבחרת/חוג)
מקום האימון	מתקן האימון	שם המאמן/ת הנצפה
גיל המתאמנים	מספר המתאמנים באימון	רמת הספורטאים: ישגי/נבחרת/חוג עממי

נושא האימון: _____

מטרות האימון:

א. _____

ב. _____

ג. _____

2. תכנון האימון ומטרותיו

סמן/י והתייחס/י בקצרה:

- האם מטרות האימון הוצגו באופן ברור: כן חלקית לא
- התאמת רמת האימון לשלב ההכשרה ולרמת המתאמנים: כן חלקית לא
- רשום התרשמותך:

3. מבנה, רצף וניהול האימון

- שיחת פתיחה: כן לא
- חימום: כן לא
- רצף תרגילים הגיוני ומדורג: כן לא
- ניהול זמן: טוב סביר
- רשום הערות לגבי ארגון האימון וארגון הציוד:

4. אופן הביצוע, ההדרכה והמשוב

- הסברים ברורים: כן לא
- שימוש בהדגמות: כן לא
- שימוש בשפה מקצועית: כן לא
- תיקון טעויות ומתן משוב מקצועי: יעיל
- רשום תובנות והערות נוספות:

5. תקשורת מאמן-מתאמן וניהול הקבוצה

- שיח מכבד ומקצועי: כן לא
- שימוש בחיזוקים חיוביים: כן לא
- ניהול משמעת וסדר: יעיל סביר
- רשום התרשמותך מהאווירה באימון בכל הקשור לעידוד, הגברת מוטיבציה:
